

# Paraules de benvinguda a José de la Mano

## Bonaventura Bassegoda

Acadèmic bibliotecari. biblioteca@racba.org

Excel·lentíssim senyor president, il·lustríssims membres de l'Acadèmia, senyores i senyors.

José de la Mano és honorat avui per la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi en ser nomenat membre corresponent de la nostra institució a Madrid, i alhora ens fa honor a nosaltres en acceptar aquesta condició. Ell es dedica professionalment al comerç de l'art des de 1994 mitjançant una galeria que duu el seu nom ubicada a Madrid, però el seu perfil intel·lectual i professional és molt més ric i complex. Reuneix la rara doble condició d'historiador de l'art reconegut i actiu amb la de galerista, on també ha destacat. La seva formació de base és acadèmica. Es va llicenciar en Història de l'Art a la Universidad Complutense de Madrid el juny de 1992 i va obtenir el doctorat a la mateixa universitat el febrer de 2009. Com a historiador i expert s'ha especialitzat en la pintura cortesana de finals del segle XVIII a l'entorn de Goya: Antonio i Luis González Velázquez, Luis Paret y Alcázar, Lorenzo Tiépolo, Francisco Bayeu, Zacarías González Velázquez, Vicente López, i especialment en el valencià Mariano Salvador Maella, que va ser objecte de la seva tesi de doctorat i de qui ha fet dues aportacions fonamentals i duradores en forma de llibre. La primera: *Mariano Salvador Maella. Poder e imagen en la España de la Ilustración*, Fundación Arte Hispánico, Madrid 2011, que comprèn un ampli catàleg raonat de la seva pintura, i la segona: *Mariano Salvador Maella (1739-1819) Dibujos. Catálogo razonado*, Fundación Marcelino Botín, Santander 2011, en dos volums i amb un total de 1.033 pàgines. Aquesta darrera aportació és el corpus gràfic més gran i detallat d'un artista del segle XVIII hispànic, si deixem de banda el cas de Goya. El nou acadèmic ha publicat articles en les revistes científiques de referència, com ara *The Burlington Magazine*, *Archivo Español de Arte*, *Reales Sitios* y *Academia. Boletín de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando*. Ha fet també aportacions en forma d'assaig i fitxes catalogràfiques a diverses exposicions organitzades per institucions de prestigi, com ara a la mostra *Lorenzo Tiepolo*, presentada al Museo del Prado el 1999; *Goya y Maella en Valencia*, feta al Museo de Bellas Artes de Valencia el 2002; *Goya en tiempos de guerra*, al Museo del Prado el 2008; *Pintores valencianos en el Museo de Bellas Artes de Asturias*, el 2009; *Carlos IV mecenas y coleccionista*, exposada al Palacio Real el 2009 i al Meadows Museum de Dallas el 2010, entre altres que no podem citar ara i aquí. Òbviament la seva carrera acadèmica com a investigador continua i d'ella n'esperem encara moltes més aportacions.

Però José de la Mano ha destacat també com a marxant d'art des de 1994 amb la seva galeria homònima del carrer Claudio Coello número 6 de Madrid. En aquesta vessant professional ha conreat dues línies específiques. Inicialment va treballar la pintura antiga, la del segle XVII però sobretot la de la segona meitat del segle XVIII, camp en el que és un reconegut especialista. Podríem recordar per exemple dues mostres amb catàleg, *Trazos de las luces. Dibujos españoles del siglo XVIII* el 2002 i *Miradas de la Ilustración. Retratos españoles del siglo XVIII* el 2003. Participa regularment a les fires internacionals de dibuix on dóna a conèixer la qualitat del dibuix antic hispànic, el que ha permès l'adquisició de peces per part de destacades institucions patrimonials, com ara el Museo del Prado,

el Museu de Belles Arts de València, el Museu Ashmolean d'Oxford, el del Louvre, el de Detroit, el de Boston, el Meadows a Dallas, la Hispanic Society, la Getty Foundation, i la Morgan Library, entre d'altres.

Des de 2004 José de la Mano ha realitzat des de la seva galeria una tasca molt valuosa de reivindicació de l'art espanyol dels anys 50 i 60 del segle XX, en especial dels corrents de l'abstracció geomètrica i del surrealisme, amb la descoberta d'artistes poc valorats o fins i tot quasi desconeguts. Aquest seria el cas de l'asturià Manuel Calvo (1934), dels gallecs José María de Labra (1925-1994) i Jesús de la Sota (1924-1980) o dels argentins Ideal Sánchez (1916-1998) i Alberto Fabra (1920-2011), i finalment la descoberta del pintor alcoià Tomàs Ferrándiz Llopis (1914-2010), que va treballar durant la guerra, va arribar a exposar al pavelló de la República a París el 1937, i va patir després un llarg i obscur exili interior. A partir de la mostra d'aquest artista organitzada per José de la Mano a la seva galeria, el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía va adquirir de Ferrándiz el dibuix "Clamor de guerra", que ara figura exposat a la sala contigua al *Guernika* de Picasso.

La doble condició d'historiador i galerista plenament compromès amb el patrimoni explica un episodi singular que té relació amb la nostra Acadèmia. El 2004 José de la Mano va trobar i va poder adquirir a Alacant una petita tela amb *Sant Joan Baptista al desert*, feta el 1804 per Francesc Lacoma i Sans (1784-1812) a partir d'un original d'Anton Rafael Mengs. Un cop estudiada la peça, i gràcies al catàleg de la col·lecció de pintura de l'Acadèmia realitzat pel Dr. Fontbona i per la conservadora Sra. Victòria Durà i publicat el 1999, es va adonar que el quadre adquirit era en realitat una de les peces referenciades als antics inventaris i que en el catàleg recent figurava com a perduda des de 1913. M'ho va fer saber i així ho vaig comunicar al Dr. Fontbona, aleshores acadèmic conservador del nostre museu. Finalment el 15 de febrer de 2005 la peça va ser restituïda a la nostra institució. En el seu dia ja es va manifestar en temps i forma l'agraïment de l'Acadèmia per aquest gest honest i generós, però també crec que és bo de tornar-ho a fer en aquest acte de forma pública i solemne amb motiu de la felicitat vinculació del Dr. José de la Mano a la nostra comunitat acadèmica.

17 de desembre de 2014